

SLC Nyland

Nylands svenska producentförbund NSP r.f.

Publikation nr 96

ÅRSBERÄTTELSE 2020

SLC Nyland

DET NITTIOSJÄTTE VERKSAMHETSÅRET

Förbundets medlemmar

Till förbundet var 16 lokalavdelningar (medlemsföreningar) anslutna.

Lokalavdelningarna hade vid slutet av år 2020 sammanlagt 1 289 lantbruks- och trädgårdslägenheter som medlemmar (aktiva). Dessa minskade med 2,3 procent från föregående år. Förbundet hade 312 stödande medlemmar (+2,2 %). Personmedlemmarnas antal uppgick till 2 886 (- 2,4 %).

Medlemsgårdarnas sammanlagda medlemsareal utgjorde 57 751 ha åker (- 0,33 %) och 72 605 ha skog (- 0,2 %). Medlemsgårdarnas medelareal uppgick till 45,6 ha åker (+ 1,7 ha jmf. med 2019) och 56,3 ha skog (+ 1,2 ha). 285 lägenheter hade enbart skog, totalt 12 455 ha. Om man beaktar endast aktiva gårdar som hade åkermark i besittning blir åkerns medelareal ca 11,9 hektar större, d.v.s. 57,5 ha (+0,7 ha). Det här är 1,5 hektar mindre än medelarealen för lantbruken i Nyland.

Stödande företagsmedlemmar

Följande företag och organisationer var stödande medlemmar 2020:

Andelsmejeriet Länsi Maito
 Andelsmejeriet Tuottajain Maito
 Arla Oy
 LSO Andelslag
 Svenska Småbruk och Egna Hem
 Södra skogsreviret
 Fennia

FÖRBUNDETS ORGANISATION 2020

Förbundsstyrelsen

Förbundsordförande och ordförande i styrelsen sedan 2018 (ledamot i styrelsen sedan 2002), Thomas Antas. Adress: Hindersbyvägen 622, 07850 HINDERSBY, tel. 050 3079919, e-post: thomas.antas@kolumbus.fi.

I viceordförande Erik Perklén, viceordförande sedan 2018. Adress: Postis 16, 08700 Lojo, tel. 0400 325517, e-post: erik.perklen@postis.fi.

II viceordförande Peter Österman, viceordförande sedan 2018. Adress: Ingå Kustväg 181, 10160 Degerby, tel. 0400 807370, e-post: peter.osterman@slf.fi.

Ledamöter:

Joel Rappe, Tenala-Bromarf	från 2020
Oskar Tallberg, Raseborg	från 2019
Christian Nyholm, Ingå	från 2015
Tom Lemström, Sjundeå	från 2012
Mats Wikner, Kyrkslätt	från 2016
Magnus Selenius, Esbo	från 2012
Erik Eklund, Vanda	från 2020
Karl-Erik Oljemark, Sibbo	från 2016
Anders Rosengren, Borgå	från 2004
Artur Hagner, Pernå	från 2018
Carolina Sjögård, Liljendal	från 2005
Boris Antman, Mörskom	från 2015
Johan Björklöf, Strömfors	från 2011
Kim Rosqvist, Pyttis	från 2013
Kaijus Ahlberg, Trädgårdsproducentavdelningen	från 2002

Verksamhetsledare Bjarne Westerlund har fungerat som styrelsens sekreterare.

Revisorer och verksamhetsgranskare

Förbundets ordinarie revisor för verksamhetsårets räkenskaper är Mikael Hedlund (GR) (anlitad fackrevisor från år 2018) med Ossi Sopen-Luoma (GRM) som suppleant och verksamhetsgranskare Johan Söderberg med Kristian Westerholm som suppleant.

SPECIALUTSKOTT OCH UTSEDDA REPRESENTANTER FÖR 2020

*Nya ledamöter och representanter 2020 utmärkta med **mörk text**.*

Arbetsutskott: Thomas Antas (ordf.), Lappträsk; Peter Österman, Ingå; Erik Perklén, Sjundeå; Tom Lemström, Sjundeå; Magnus Selenius, Esbo; Karl-Erik Oljemark, Sibbo och Anders Rosengren, Borgå.

Till arbetsutskottets möten kallas även ungdoms- och PRutskottets ordförande.

Sektoransvariga:

- Växtodling: Peter Österman
- Husdjur: Karl-Erik Oljemark
- Skog och energi: Tom Lemström och Anders Rosengren
- Miljö- och markpolitik: Erik Perklén
- Socialpolitik: Karl-Erik Oljemark
- Ekologisk produktion: Magnus Selenius
- PR- och konsumentfrågor: Joel Rappe
- Näringspolitik och företagande: Tom Lemström och Peter Österman

Miljö- skogs- och markpolitiska utskottet: Thomas Antas (ordf.), Lappträsk; Anders Wasström, Raseborg; Nina Långstedt, Ingå; Anna Lemström, Sjundeå; Mats Wikner, Kyrkslätt; Stefan Borgman, Sibbo och Bo-Johan Johansson, Borgå, SLC:s jurist och skogsombudsman kallas till möten.

Ungdoms- och PRutskottet: Joel Rappe, (ordf.), Tenala-Bromarf; Marcus Wickholm, Raseborg; Leo Klinge, Sjundeå; **Gustav Nyholm**, Ingå; Rasmus Sahl, Helsinge; Isabella Nylund, Liljendal och Kristoffer Nilsson, Liljendal.

Spannmålsutskottet: Bengt Nyman (ordf.), Raseborg; Johan Holmström, Tenala-Bromarf; Stefan Bäckman, Ingå; Kim Forsman, Ingå; Peter Österman, Ingå; Tom Pehkonen, Helsinge; Erik Oljemark, Borgå och Kim Rosqvist, Pyttis.

Utskottet för ekologisk produktion: Magnus Selenius (**ordf.**), Esbo; Mathias Weckström, Tenala-Bromarf; Mikael Jern, Ingå; Gösta Lundström, Sibbo; Torbjörn Lönnfors, Pernå, Ben Silfvast, Lappträsk och Aira Sevon, Mörskom.

Socialpolitiska utskottet: Nina Långstedt, (ordf.), Ingå; Margareta Lönnfeldt, Raseborg; **Johanna Wasström**, Raseborg; Maria Wasström-Sarkola, Ingå; Monica Oljemark, Borgå; Camilla Nylund, Liljendal och Guy Broman, Liljendal.

Animalie referensgrupp*: *Jessica Aminoff, Tenala-Bromarf; Johanna Wasström, Raseborg; Johan Wasström, Raseborg; Kristian Westerholm, Ingå; Karl-Erik Oljemark, Sibbo, Guy Broman, Liljendal och Jesse Mårtenson, Mörskom*

Skog och vilt referensgrupp*: *Henrik Himberg, Tenala-Bromarf; Anders Wasström, Raseborg; Otto von Frenckell, Ingå; Nina Långstedt, Ingå; Mikael Fröberg, Sjundeå; Sebastian Sohlberg, Sjundeå; Henrik Lindström, Sibbo, Gösta Lundström, Sibbo; Anders Rosengren, Borgå och Stefan Borgman, Sibbo och Robert Andersson, skogsreviret + SLC skogsombudsman*

Referensgrupperna får information och kan bli hörda i olika frågor, och vid behov även sammankallas. Referensgrupperna består av respektive sektoransvariga och representanter i motsvarande sektorutskott i SLC och de gemensamma utskotten med MTK-förbunden eller andra sektororgan.

Representanter i Södra förbundens (SLC Nyland, MTK-Uusimaa, MTK-Häme, MTK-Kaakkois-Suomi) gemensamma utskott:

Näringspolitik och företagande: Johanna Wasström, Raseborg och Tom Lemström, Sjundeå

Södra förbundens köttutskott: Jessica Aminoff, Tenala-Bromarf och Guy Broman, Liljendal

Ekoutskott: Magnus Selenius, Esbo och Ben Silfvast, Lappträsk

Miljö och markanvändning: Anna Lemström, Sjundeå och Anders Portin (representant för Skogsreviret, suppleant Henrik Himberg, Tenala-Bromarf)

Åkerväxtutskott: Bengt Nyman, Raseborg och Tom Pehkonen, Helsinge

Mjölkutskott: Johan Wasström, Raseborg och Jesse Mårtenson, Mörskom

Kompetens och välmående: Mats Wikner, Kyrkslätt och Monica Oljemark, Borgå

Skatteutskott: Anders Rosengren, Borgå och Magnus Grönholm, Ingå

Ungdomsutskott: Leo Klinge, Sjundeå och Emmi Nurmi, Raseborg

Övrig representation

Stadgearbetsgrupp: Thomas Antas, Anders Rosengren och Bengt Nyman. Bjarne Westerlund fungerar som sekreterare. Sakkunniga inkallas enligt behov

Kontroll av spannmålshandeln: Spannmålsutskottet (sköter inom sig)

Kontrollverksamhet vid sockerfabriker: Betodlarnas sockerråd

Betodlarnas sockerråd: Anders Wasström, Raseborg (suppleant Marcus Fagerström, Tenala-Bromarf) (Sockerbetsodlarna föreslår)

Representant i Ålands potatisodlare r.f. (kontraktsförhandlingar): Staffan Björkell, Pernå (Potatisodlarna utser inom sig)

Representant i odlarkommittén för tidig potatis (gemensam för MTK och SLC Åboland): Roger Lindroos, Tenala-Bromarf

Representanter vid Oy Raisio Ab:s bolagsstämmor: John Holmberg, Tenala-Bromarf (suppleant Anders Rosengren, Borgå)

Representant vid Oy Apetit Ab:s bolagsstämmor: Roger Lindroos, Tenala-Bromarf (suppleant Peter Simberg, Tenala-Bromarf)

Representant i Jordägarnas värderingscentral (SLC): Håkan Fagerström, Ingå

Representant i NTM-centralens odlarråd: Erik Perklén, Sjundeå och Bjarne Westerlund, SLC Nyland, (suppleant **Anders Rosengren**, Borgå)

Representant i landskapets samarbetsgrupp (MYR): Bjarne Westerlund, SLC Nyland (suppleant Matti Perälä, MTK-Uusimaa)

Representant i Nylands samarbetsgrupps landsbygdssektion: Bjarne Westerlund, SLC Nyland (suppleant Niklas Andersson, Novia)

Representant i delegationen för hållbart lantbruk vid NTM-centralen: Bjarne Westerlund, SLC Nyland (suppl. Magnus Selenius, Esbo)

Representant i samarbetsdelegationen för vattenvård vid NTM-centralen: Bengt Nyman, Raseborg (suppl. Bjarne Westerlund, SLC Nyland)

Representant i det regionala skogsrådet: Robert Andersson, representant för Skogsreviret (suppl. Anders Wasström, Raseborg).

Representant i Nylands regionala viltråds styrelse: Henrik Lindström, Sibbo (suppl. **Mikael Fröberg**, Sjundeå)

Representant i MTK:s viltarbetsgrupp: Sebastian Sohlberg, Sjundeå

Förbundets ordinarie möten

Vårmötet

Förbundets ordinarie vårmöte var ursprungligen sammankallat att hållas den 7.4.2020 i Tenala, men blev uppskjutet på grund av de undantagsförhållanden som Covid-19-epidemin medförde. Mötet hölls i stället den 25 juni i Vanda Lantbruksmuseum och på distans via mötesplattformen Cisco Mindspace. I mötet deltog cirka 30 personer, varav några på distans. 22 valda ombud för lokalavdelningarna deltog på plats i mötet.

Helsinge lokalavdelnings ordförande Tom Pehkonen konstaterade i sitt hälsningstal bland annat att livsmedelskedjan klarade coronavåren med heder, odlarna höll avstånd, hölls friska och förberedde sig väl genom olika beredskapsplaner inför odlingssäsongen.

Förbundsordförande Thomas Antas konstaterade i sitt öppningsanförande att man samlats till vårmöte i juni med stöd av en speciell lag. Våren var mycket speciell, för att inte säga unik. Coronakrisen (Covid 19) har påverkat våra liv på många sätt. Landets regering har vidtagit olika åtgärder för att stävja pandemin. I ett skede isolerades hela Nyland från övriga delar av landet. Antas konstaterade att aldrig förr har människornas rörlighet begränsats på det sättet, inte ens under krigsåren. Förbundsordföranden redogjorde kort för hur jordbruket påverkats av coronaepidemin och de åtgärder som vidtagits på nationell och europeisk nivå.

Ordföranden tog i sitt öppningsanförande dessutom bl.a. upp beredningen av CAP27, och utformningen av kommande miljö- och klimatåtgärder. Han noterade vidare att odlingen av proteingrödor är i medvind. Ärtarealen har ökat rejält och bönarealen kännbart. Ärtarealen är den största någonsin i Finland, drygt 25 000 hektar. Tyvärr har åtminstone en del av ökningen av proteingrödor skett på bekostnad av oljeväxter. Den sammanlagda rybs- och rapsarealen är så låg som 30 000 hektar, vilket är den minsta arealen på över 50 år. Avslutningsvis konstaterade Antas att vi kommer att få en landskapsplan som innehåller skyddsbebyggelser på områden som inte är skyddade enligt lag och på vilka skyddsåtgärder inte heller har initierats. Man kan på objektiva grunder fråga sig om skyddsområdesbebyggelserna strider mot vårt grundlagstryggade egendomsskydd.

Vårmötet godkände förbundets årsberättelse och bokslut för år 2019 och förbundsstyrelsen beviljades ansvarsfrihet. Bokslutet uppvisade ett underskott om 95.034 euro och 97 cent. Underskottet berodde delvis av förändrad redovisningsprincip (även placeringsfonderna redovisade enligt anskaffningsvärdet, då tidigare angivits enligt marknadsvärdet 31.12).

I diskussionen togs upp hur stor andel av förbundets verksamhetskostnader som täcks av medlemsavgiften. Konstaterades att förbundets andel av erhållna medlemsavgifter täcker endast drygt 40 procent av förbundets kostnader. Kostnaderna i övrigt skall täckas av olika erhållna ersättningar samt inte minst av placeringsintäkter. Ordföranden redogjorde kort för uppbyggnaden av medlemsavgifterna och diskussioner om en harmonisering av medlemsavgiftsgrunderna inom SLC. Han konstaterade att SLC Nyland i dagsläget har de klart lägsta medlemsavgifterna inom SLC.

Spannmålsbalansen, kontraktsproduktion och hur dessa påverkar marknadspriserna diskuterades. Uppmanades att inte så råg utan kontrakt. Framhölls att man bör undvika att binda priset till ett pris som understiger produktionskostnaderna. Är priset på en hyfsad nivå kan det vara skäl att binda priset för en del av skörden på förhand.

Inga motioner hade lämnats in till vårmötet.

Uttalande från vårmötet

I uttalandet framhöll SLC Nylands vårmöte att målsättningen om ett klimatneutralt Nyland år 2035 kräver en snabb utfasning av användningen av fossila bränslen och satsningar på förnuftiga energilösningar. Förstärkandet av kolsänkorna är likaså en viktig del i arbetet för att uppnå målet med klimatneutralitet. I synnerhet våra skogar är betydande kolsänkor, som under de senaste åren har bundit över 1/3 av hela Finlands totala klimatutsläpp. Välskötta skogar är bästa garanten för ökad kolbindning och för landets ekonomi. För att förbättra kolbindningen via våra åkrar behövs ännu mera kunskap och forskning om hur olika marktyper och grödor binder och lagrar kol.

Vidare framhölls i uttalandet att satsningar behövs bland annat på småskaliga biogasanläggningar och annan förnybar energi. Genom att utnyttja gödsel och övriga sidoprodukter inom jordbruket i lokala biogasanläggningar, och satsa på trafikbiogas, kan man minska på trafikens, men även jordbrukets utsläpp. Vi kan på sikt avstå från fossila bränslen, men inte från vårt huvuduppdrag att producera finländsk mat!

Höstmötet

Förbundets höstmöte hölls den 17 november 2020 på Vanda Lantbruksmuseum och på distans på MS Teams. På grund av det igen förvärrade coronaläget hölls mötet som ett så kallat hybridmöte, där en del deltog per distans. Närvarande var totalt ca 60 personer, på plats deltog 17 personer och på distans via Teams-mötesplattformen 44 personer. 43 valda ombud för lokalavdelningarna deltog i mötet, varav 34 på distans.

I sitt inledningsanförande konstaterade förbundsordförande Thomas Antas att det varit ett mycket speciellt år. Sommarens väder innebar både torka och väta, men det är knappast vädret vi minns när vi om några år blickar tillbaka på året 2020. Nästan hela året har präglats av coronapandemin, som har förändrat våra rutiner. Vi använder ansiktsmasker i offentliga utrymmen, vi träffar inte vänner som vi gjorde förr, vi arbetar på distans och vi håller i huvudsak våra möten med hjälp av tekniska förbindelser. Det återstår att se om detta är det nya normala eller om vi en dag kan återgå till någonting som påminner om det liv vi levde före coronan, konstaterade Antas.

Under våren hade vi planer på att fira det nyländska producentförbundets 95-årsdag och centralförbundets 75 år. Dessa planer fick sättas på is och blev framskjutna till 2021 i förhoppning om att situationen ska förändras tills dess. Förbundsordföranden påpekade att värre än förändrade vardagsrutiner och uteblivna fester är de betydligt större problem och den osäkerhet som coronapandemin förorsakar många av oss. Bland annat de producenter som levererar direkt till HoReCa-sektorn har fått uppleva mera eller mindre totala leveransstopp. Många har tvingats att hitta på helt nya sätt att bedriva affärsverksamhet. Coronan har tvingat enskilda stater och bland annat EU att i rask takt ta fram olika återhämtningspaket. En del av pengarna i EU:s återhämtningspaket ska uttryckligen användas för att underlätta och försnabba en återhämtning av livsmedelssektorn. Klimatperspektivet kommer att ha en framträdande roll i den nya programperiodens stöd.

Förbundsordförande Antas konstaterade att utöver coronan har verksamhetsåret igen präglats av planläggnings- och markägarfrågor. Förbundet lämnade tillsammans med MTK Uusimaa och de nyländska skogsvårdsföreningarna ett besvär till förvaltningsdomstolen med anledning av den så kallade Nylandsplanen som godkändes av landskapsfullmäktige i augusti. Besväret riktar sig främst mot landskapsplanens skyddsbebyggelser på områden som inte är skyddade enligt lag. Utöver bristfälligheter i beredningen påtalades i besväret även markägarnas språkliga rättigheter. Han framhöll vidare att markägarnas rättsskydd och framför allt rätten att förvalta sin egendom hotas i flera av våra kommuner av generalplaner och inlösningar. Flera kommuner har numera också börjat använda inlösningsförfarande på ett sätt som inte behandlar markägarna på ett rättvist sätt, påpekade Antas. De ersättningar som betalas vid tvångsinlösnings motsvarar i många fall inte alls den värdeökning som planläggningen kommer att medföra. Han framhöll att det behövs aktiva markägare bland beslutsfattarna i kommunerna.

Vid mötet behandlades medlemsavgifter och budget för år 2021. I enlighet med styrelsens förslag beslöts att medlemsavgifterna bibehålls oförändrade. Fastställdes följande medlemsavgifter, per aktiv och stödande medlem i lokalavdelningarna, för år 2021:

Grundavgift	75,00 euro
Studerandemedlemskap (stödande)	10,00 euro
Arealavgift; åker	1,95 euro/ha
skog	0,48 euro/ha upp till 200 ha/medlem för överstig. areal 0,00 euro/ha
växthus	0,02 euro/m ²
friland	4,00 euro/ha

Medlemsavgifterna för stödande företag och organisationer fastställdes till 700 euro. Budgetförslaget godkändes enhälligt.

Thomas Antas återvaldes enhälligt till förbundsordförande. Till första viceordförande valdes enhälligt Peter Österman, då Erik Perklén avsåg sig återval och till ny andra viceordförande valdes enhälligt Joel Rappe.

Konstaterades att Christian Nyholm, Ingå, Tom Lemström, Sjundeå, Magnus Selenius, Esbo, Artur Hagner, Pernå, Carolina Sjögård, Liljendal och Boris Antman, Mörskom står i tur att avgå ur förbundsstyrelsen. Kristoffer Nilsson, Liljendal valdes i stället för Carolina Sjögård, som ej ställde upp för återval. Övriga återvaldes enhälligt.

Till centralförbundets fullmäktige utsågs följande representanter för förbundet:

Johan Holmström	pers. suppl.	Sune Baarman
Kristian Westerholm		Kim Forsman
Nina Långstedt		Håkan Nyström
Tom Pehkonen		Jaakko Mäkelä
Anders Ingman (ny)		Georg Stjernberg (ny)
Anders Rosengren		Robert Haglund
Jesse Mårtenson		Kristoffer Nilsson

Inga motioner hade lämnats in till höstmötet.

SLC:s ordförande Mats Nylund, som deltog på distans, inledde den lantbrukspolitiska diskussionen. Han redogjorde för besluten om EU:s framtidsbudget för 2021-2027. Överenskommelsen, som ännu inte är slutligt godkänd, ger lite mer medel än vi har i nuvarande programperiod. Dessutom ingår i EU:s återhämtningspaket på grund av coronaepidemin 214 miljoner euro för Finlands landsbygdsutvecklingsprogram. Nylund presenterade SLC:s linjedragningar för kommande programperiod. SLC-ordföranden ansåg att det finns en stabil grund för finansieringen. Regeringen stod upp för jordbruket och landsbygdsutvecklingen i förhandlingarna inom EU. Det blir lite mer pengar men avsevärt högre krav på klimat- och miljöåtgärder. EU:s program Gröna given och dess livsmedelsdel Från jord till bord samt EU:s biodiversitetsstrategi ska beaktas i beredningen och kommer att påverka nya stödsystemet. SLC jobbar för att tillsammans med andra aktörer hitta på praktiskt genomförbara sätt att uppnå de skärpta målen. Nylund konstaterade att SLC har låtit göra upp en klimatvägkarta tillsammans med MTK som är utarbetad av Luke. Man har även ett uppdaterat miljöprogram och ett nytt vattenprogram tillsammans med MTK. SLC är aktivt med i Carbon Action. Dessa är en del av SLC:s redskap för att möta klimat-, miljö- och biodiversitetskrav i CAP27. Nylund redogjorde vidare för beredningen av nationella stöden för 2021 och för aktuella förändringar i avbytarverksamheten. Nylund redogjorde avslutningsvis ännu för den aktuella skärpningen i livsmedelsmarknadslagen.

Ministern för nordiskt samarbete och jämställdhet Thomas Blomqvist redogjorde på distans för regeringens linjedragningar för CAP27 och återhämtningspaketet. Ur regeringens och jordbrukarnas synvinkel kan vi vara rätt nöjda med förhandlingsresultatet ansåg minister Blomqvist. Han ansåg att det finns starkt med miljö- och klimataspekter i CAP-lösningen, varför kritiken från bland annat miljöorganisationer känns lite orättvis. Blomqvist bedömde att skogspolitiken verkar kunna hållas på nationell nivå, vilket är viktigt för det finländska skogsbruket. Han tog kort upp de extra stöd p.g.a. coronapandemin som är riktade till primärnäringarna. Det gjordes stora ansträngningar tillsammans med SLC och MTK för att säkra tillgången på säsongarbetskraft. Minister Blomqvist framhöll att jämställdhetsaspekten finns med när statsbudgeten görs upp. Ministern redogjorde vidare kort för då man på våren hamnade att ta i bruk beredskapslagen och införa undantagsförhållanden.

I diskussionen togs upp kopplingen mellan rättsstatsprincipen och att få finansiering via återhämtningspaketet och budgetmedel i övrigt. Vidare frågades om övergångsreglerna fram till 2023. Nylund svarade att det endast är aktuellt med små förändringar, inget omvälvande. År 2021 och 2022 kommer att se rätt lika ut för stödets del. Bl.a. kommer 141-stöden att fortsätta. I miljöersättningen blir det antagligen ett-åriga förlängningar.

Uttalande från höstmötet

I uttalandet från mötet framhölls att de gröna näringarna är centrala för satsningar på återhämtning och klimat. Covid 19-pandemin har visat livsmedelsproduktionens vikt för samhället. Såsom alla sektorer i samhället har även lantbruket och de gröna näringarna påverkats av pandemin. Vid fördelningen av medlen i EU:s återhämtningspaket bör fokus ligga på att utnyttja den potential som

finns inom de gröna näringarna och bioekonomin, betonade SLC Nylands höstmöte. Projekt som sammanhänger med grön ekonomi och digitalisering utgör utvecklingsmotorer i Nyland. En betydande andel av medlen bör därför styras hit. Medlen i återhämtningspaketet bör användas för att utveckla bioenergin, så att vi kan möta den ökade efterfrågan på förnybara bränslen för el, uppvärmning och trafik. Det är mycket kostnadseffektivt att satsa på skogsvårdsåtgärder för ökad tillväxt i skogen för att dämpa klimatförändringen, påpekade SLC Nylands höstmöte.

Allmänt om lantbruket i Nyland

År 2020 fanns det totalt 2.996 gårdar i Nyland. Minskningen från föregående år var knappt 2,9 %. Den disponibla jordbruksarealen var drygt 181.000 ha och medelarealen per gård 61 ha, vilket är 11 ha mer än gårdarnas genomsnittliga disponibla areal i hela landet. Växtproduktion och speciellt spannmålsodling är den klart vanligaste produktionsformen på de nyländska gårdarna. Mjölkproduktionen ökade något och uppgick till ca 65.200 liter, medan konsumtionen minskat. Köttmarknaden har varit rätt stabil, men direktförsäljningen har ökat under coronaepidemin. Den totala nötköttsproduktionen var i Nyland aningen lägre jämfört med föregående år och uppgick till 1,57 miljoner kg. Svinköttsproduktionen minskade och uppgick till 4,14 miljoner kg. (Källa Luke). I Nyland ökade antalet ekologiska gårdar år 2020 med 4 %. Arealen ökade likaså med 4%. Av totalarealen i Nyland år 2020 var den ekologiska åkerarealen 15,7 %. Den ekologiska åkerarealen (eko+ omläggning) var totalt 28.469 ha. Ekogårdarnas antal i Nyland var 419, varav 58 djurgårdar. Medelstorlek per gård år 2020 var 67,9 ha/gård. (Källa Livsmedelsverket).

Vintern var varm och snöfattig. Den regnrika vintern medförde vattenmättade åkrar och stora översvämningar. Snöröjning gav inga tilläggsinkomster, då det varken fanns snö eller behov av sandning. Det var dåligt före i skogen, vilket påverkade avverkningarna. Vårsådden i södra Finland kom i gång 5-10 dygn tidigare än normalt, men stannade upp i början av maj på grund av (ställvis) riklig nederbörd och kyligt väder. På vissa håll, bl.a. i Ingå-Sjundeå området, var det mesta sått i mitten av maj medan endast cirka hälften i andra delar av Nyland. På grund av det kyliga vädret var broddskjutningen långsam, trots att det nog fanns tillräckligt med fukt i marken. Skorpbildning efter regnen vid torsdag gjorde att oljeväxterna inte orkade komma upp. Vallarnas tillväxt stod rätt stilla i maj, vilket väckte en viss oro med tanke på första skörden. Grässkörden blev ändå rätt bra. Speciellt andra grässkörden var riktigt bra.

Det var överlag en odlingsäsong med mycket varierande väderlek med kyla i maj, värme och torka i juni och regn i juli. Det som såtts i maj led av kölden i början av maj, då många frostnätter före torsdag. I juni kom ingen nederbörd under 3 veckor och i slutet av perioden var det mycket varmt. I juli kom dubbelt normal nederbörd. Trösksäsongen inleddes i mitten av augusti. Skörden av höstgrödor blev rätt bra kvalitetsmässigt, men mängdmässigt lite under normalt. Vårsåden mognade mycket ojämnt med mycket sidskott och brokiga skiften. På vissa håll i västra och mellersta Nyland kom en del regnskuror som räddade en del av vårsåden. I mitten av september var ännu endast drygt hälften skördat i Nyland som helhet. Skördemängderna varierade betydligt, men var i medeltal något lägre än normalt. Efter regnen i början av september sjönk falltalen för vete snabbt till fodernivå. Sockerbetsskörden blev bra tack vare den fuktiga och varma hösten.

Rysk spannmålstransit via hamnarna i Lovisa och Nådendal gjorde det svårare för lastbilsföretagarna och jordbrukarna att få kippningstider där under skördeperioden. Det fanns en stor oro för att det förorsakar en flaskhals i leveranserna och kan stoppa upp tröskningen för dem som inte har egen lagringskapacitet. Detta togs upp med Suomen Viljava, som lovade vidta vissa utvecklingsåtgärder för att mottagningen skall löpa så smidigt som möjligt.

Oljeväxtpriset gick genast i början av året för första gången på tre år över 400 €. Marknadpriserna för spannmål sjönk under början av året och även oljeväxtpriserna kom ner. Då skördesäsongen inleddes gick spannmålspriserna ytterligare neråt från en redan låg nivå. Marknadpriserna på spannmål steg en aning under hösten. Matif-börsens prisnotering för vete för december 2020 steg till över 190 €/ton. De inhemska prisnoteringarna för brödvete låg på nivån 165 €/ton. De inhemska priserna för ekospannmål sjönk däremot.

Valios övergång till kontraktproduktion väckte en del diskussion bland Valios producenter, där en del som nyligen utvidgat eller haft planer på att utvidga varit missnöjda med sin erhållna kontraktsmängd. Överlag sågs modellen dock som positiv. Mejeriernas betalningsförmåga för mjölk förbättrades litet, men någon nämnvärd förbättring i mjölkpriset verkade inte vara i sikte. Mjölkproduktionen minskade på AB-området, men det skulle finnas möjlighet att öka diko- och nötköttsproduktionen. Priset på nötkött steg en aning på hösten. Foderpriserna höjdes då spannmålspriserna började stiga under hösten. Prisstegringen borde fås ut genom högre produktpriser. Afrikanska svinpesten som drabbat Mellan-Europa pressade svinpriserna. Förekomst av fågelinfluensa inverkar på fjäderfämarknaden.

Trots det osäkra läget för den globala ekonomin fortsatte efterfrågan på sågråvara att öka under slutet av året. Det var även relativt bra pris och efterfrågan på stock. För massans del var det ett lite mer utmanande läge. Pappersproduktionen minskade och en del anläggningar lades ner under år 2020. Pappersexporten beräknades minska med 25 procent år 2020 och fortsätter att sjunka med 10 procent år 2021, enligt PTT. Pappersproduktionen har delvis ersatts med kartong. Avverkningsmängderna var lägre än året innan. Gallringskulden i de nyländska skogarna var fortfarande stor och för cirka 10.000 hektar uppskattas gallringsbehovet vara akut.

Förbundets verksamhet

Förbundet fyllde 95 år 22.2.2020. Avsikten var att fira detta i samband med vårmötet, men på grund av coronapandemin var det inte möjligt. Regeringen införde undantagsförhållande på grund av corona-epidemin 16.3 och beredskapslagen togs i bruk. Offentliga möten med över tio personer begränsades och onödigt vistelse på allmänna platser skulle undvikas. Detta medförde att förbundets styrelsemöte sammankallat till 17.3 blev framflyttat på obestämd tid. Likaså de lokalavdelningsvårmöten som inte hunnit hållas (Borgå, Pernå, Liljendal, Mörskom och Trädgårdsavdelningen), samt vårens stödinfon och många andra möten och evenemang. Nyland isolerades den 28 mars då Nylands gränser stängdes för att bromsa spridningen av coronaviruset. Gränserna öppnades igen 15 april. För att kartlägga primärproduktionens lägesbild på gårdsnivå och inom olika produktionsinriktningar med tanke på coronasituationen genomförde SLC i samarbete med MTK regelbundet enkäter och kartläggningar gentemot medlemskåren. Bland annat behovet av produktionsinsatser, säsongsarbetskraft och gårdarnas beredskapsläge kartlades.

Förbundets styrelse sammanträdde under 2020 till tre möten, varav två som så kallade hybridmöten delvis på distans. Årets första möte hölls i slutet av januari på Yara i Esbo, där bland annat diskuterades faktorer som påverkar priserna på gödsel. Påtalades att odlarna lever med varierande marknadspriser på t.ex. spannmål, medan gödselpriset inte under gödselåret reagerar på samma sätt. Finländska systemet är avvikande från hur det fungerar i andra länder. Mellanlager används i större utsträckning i andra länder. Vår gödselmarknad borde moderniseras och bli mer marknadsanpassad. Föreslogs att odlare som är villiga att köpa gödsel t.ex. på sommaren för leverans under hösten eller vintern borde kunna få ett pris för detta och kunna köpa gödseln när man anser att priset och tidpunkten är rätt. Betonades att odlarna skulle behöva få bättre marknadsinformation för att kunna avgöra när det lönar sig att köpa sin gödsel.

SLC:s verksamhetsledare Jonas Laxåback redogjorde för beredningen av jordbruksstöden och CAP27 under nästa programperiod. Ansågs att åtgärder som görs i samarbete gemensamt för flera jordbrukare och inom projekt eller föreningar bör vara möjligt. Bland annat grundförbättringar och rensning av vattendrag bör stödas. Nyttan av olika åtgärder för miljön bör beaktas och satsas på åtgärder som har största nyttan. Även utvecklingsåtgärder för avbytarservicen diskuterades. I övrigt behandlades på mötet främst organisatoriska frågor, ekonomi och verksamhet.

I ett uttalande från mötet lyftes fram behovet av förbättrad information om gödselmarknaden, genomskinlighet i prisbilden och Yaras argument att man inte prissätter till odlarna.

Årets andra styrelsemöte skulle ursprungligen hållas 17.3, men blev framflyttat på grund av de restriktioner som regeringen beslöt om 16.3 med anledning av coronapandemin och hölls som hybridmöte delvis på distans i början av juni. Förbundsstyrelsen godkände Kyrkslätt Landsbygdsförening rf:s medlemsansökan, sedan Kyrkslätt Lantmannagille och Kyrkslätt NSP tillsammans med Kyrkslätt Landsbygd rf, gått samman till Kyrkslätt landsbygdsförening rf. Förutom ordinarie mötesfrågor inför det senarelagda vårmötet behandlades aktuella lantbrukspolitiska frågor. Redogjordes bland annat för förslaget till EU-budget och den diskussion som pågår om fördelningen av stödet mellan pelare I och pelare II. Noterades att likviditetslån och temporärt stöd till primärproducenter samt krisstöd till landsbygdsföretagare har beviljats av regeringen på grund av coronaepidemiens och undantagsförhållandenas inverkan på företagen. Gällande begränsningarna för utländsk säsongsarbetskraft att komma in i landet hade regeringen beslutat att tillåta ytterligare 4500 utländska arbetare komma, förutom de 4500 man tagit beslut om tidigare. Påtalades att arealer som ändrar då det görs omdigiteringar ("förbättring av digiteringens kvalitet") som baserar sig på det lagstadgade kravet att åkrarna skall digiteras om minst vart femte år, väcker frustration bland odlarna. Små förändringar som görs vid digiteringen kräver mycket tilläggssarbete. Om skiftena har digiterats noggrant i övervakning borde fjärdigiteringen inte gå över detta. Minister Leppä har lovat att saken skall åtgärdas, så att man kommer ifrån dessa onödiga justeringar. Från mötet gjordes ett uttalande om skyddsområden i landskapsplanen.

Höstens styrelsemöte hölls i mitten av oktober. På grund av det igen förvärrade coronaläget hölls mötet som ett så kallat hybridmöte, där en del deltog per distans. Mötet behandlade ekonomiska frågor, placeringsstrategi, medlemsavgift och budget för 2021 samt övriga frågor inför höstmötet. Beslöts att lämna in besvär mot förslaget till landskapsplan tillsammans med MTK-Uusimaa och skogsvårdsföreningarna i Nyland. Man besvärar sig främst mot intagandet av nya icke fastställda skyddsområden i landskapsplanen. Från mötet gjordes ett uttalande om att man lämnat in besvär om skyddsområden i landskapsplanen.

Anskaffningschef Ilkka Pohjamo redogjorde på distans för Valios beslut att övergå till kontraktsproduktion och vad det innebär. Målet är en bättre förutsägbarhet för mjölkvolymen, vilket möjliggör större satsningar på bearbetning av mervärdesprodukter. Modellen tas i bruk från ingången av 2021. Konstaterades att kontraktsproduktionen gynnar de flesta producenter i Finland, men att vissa producenter som nyligen investerat eller planerat investera kan hamna i kläm. Från förbundets sida framhölls att kvoterna bör hållas inom mejerierna. De produktionsmängder som frigörs från gårdar som slutar borde kanaliseras så att andra gårdar inom samma område kan utvidga sin produktion.

Arbetsutskottet höll nio möten under året, varav ett hölls som gemensamt sommarmöte med ungdoms- och PRutskottet samt förbundets utskottsordföranden och SLC-fullmäktigegruppen på Fanjunkars i Sjundea, med efterföljande gårdsbesök hos Anna och Tom Lemström på Karuby gård där man bland annat bekantade sig med gårdens våtmark. I övrigt hölls de flesta möten på distans.

Finansrådet sammanträdde sex gånger under året, alla utom ett hölls på distans. Stadgearbetsgruppen sammanträdde fem gånger under året, varav de flesta på distans. Stadgearbetsgruppen utarbetade ett förslag till nya stadgar där man går in för att ha ett fullmäktige och en mindre styrelse samt officiellt namnbyte till SLC Nyland.

Man hade även en aktiv ungdomsverksamhet, inte minst tack vare BOOSTI-projektet tillsammans med MTK-Uusimaa. Företagarfrågor lyftes för övrigt fram speciellt via det gemensamma företagarutskottet med MTK-förbunden och via projektverksamheten, men även i många andra olika sammanhang.

Den traditionella medlemsresan planerades gå till Skördefesten på Åland, men inhiberades på grund av coronan.

De centralaste målsättningarna i verksamhetsplanen för 2020 följde strategins tyngdpunktsområden:

- A. Marknad
- B. Politik
- C. Sociala frågor
- D. Kompetens
- E. Ungdomsverksamhet

Dessa förverkligades i sammanfattning i organisationens verksamhet enligt följande:

A. Marknad

Förbundet fortsatte arbeta för att medlemmarna skall kunna bedriva lönsam företagsverksamhet inom de gröna näringarna och på landsbygden. Tillsammans med SLC jobbade man för att förbättra jordbrukarnas position på livsmedelsmarknaden och informerar konsumenterna om det mervärde som den inhemska matproduktionen ger. Tillsammans med närmatsnätverket i Nyland gavs utlåtande om preciseringarna i livsmedelsmarknadslagen som förbättrar producenternas ställning

Behovet av högre och rättvisare producentpriser påtalades. Förbundet arbetade för kostnadssänkande åtgärder, samköp och samarbete inom lantbruket. Med Yara och övriga gödselbolag fördes diskussioner om gödselmarknaden och påtalades att odlarna lever med varierande marknadspriser på t.ex. spannmål, medan gödselpriset inte under gödselåret reagerar på samma sätt. En förutsägbar marknad med bättre prisinformation tillgänglig är något som man från odlarhåll efterlyser. Betonades att odlarna skulle behöva få ett öppnare prissättningssystem och bättre marknadsinformation för att kunna avgöra när det lönar sig att köpa sin gödsel. Föreslogs att odlare som är villiga att köpa gödsel t.ex. på sommaren för leverans under hösten eller vintern borde kunna få ett pris för detta och kunna köpa gödseln när man anser att priset och tidpunkten är rätt. Vidare togs i diskussionerna upp att motsvarande gödsel kan köpas ca en tredjedel billigare i de baltiska länderna. Ifrågasattes varför det verkar omöjligt för finländska odlare att köpa Yaras gödsel från Estland för leverans till Finland.

Bland annat i medlemsbrev uppmuntrade förbundet till exportverksamhet och medverkade via Farmers Grain Export-projektet till att främja odlarstyrd export av spannmål och utveckla nya exportkanaler. Projektet drivs av SLC, med delfinansiering från JSM, och genomförs i samarbete med MTK. Man deltog i marknadsföringen och utvecklandet av den nya digitala marknadsplatsen Spannmålstorget, Viljatori.fi som skall betjäna såväl spannmåls- som husdjursgårdar. Inom Greppa Marknaden-projektet fortsatte satsningen på att öka marknadskundandet bland odlarna.

B. Politik (inklusive markägar- och miljöfrågor)

Beredningen av nästa EU-programperiod och den gemensamma jordbrukspolitiken CAP27 fortsatte under året. Positivt var att man fick säkerställt att stöden och villkoren fortsätter i stort sett oförändrade under övergångsperioden 2021-2022. Positivt var också att anslagen för 2023-2027 inte minskar, enligt överenskommelsen på EU-nivå. Grundnivån på miljöskyddet kommer dock att skärpas. Inom SLC jobbade förbundet för att stöden skall styras mer till aktiv produktion från 2023 framåt. Vi har även drivit på att de nuvarande stödrättigheterna skall avskaffas under nästa programperiod, vilket sannolikt kommer att ske. Återhämtningsanslag till jordbruket (ca 200 milj. euro) beviljades via landsbygdsprogrammet och förbundet tog bland annat upp behovet av att satsa på biogasinvesteringar och småskaliga biogasanläggningar.

Coronapandemin överskuggade allt annat under året. Regeringen beviljade tillfälligt stöd till producenter som drabbats av marknadseffekterna av coronapandemin. Mycket arbete gjordes även för trygghet av tillgången till säsongarbetskraft på gårdarna. En checklista för odlare förmedlades till gårdarna med anledning av coronavirusets undantagsförhållanden och vad som är viktigt att beakta på den egna gården när det gäller grundberedskap såsom arbetskraft och produktionsinsatser.

Andra utmärkande frågor för året var klimat- och markägarfrågor. Förbundet bevakade aktivt planläggningsfrågor och fick till stånd vissa förbättringar i aktuella landskaps- och generalplaner. I Nylandsplanen 2050 föreslogs bl.a. ett stort antal nya skyddsområden, samt reserveringar för rekreativområden och behov av grönförbindelser. SLC Nylands lämnade tillsammans med MTK-Uusimaa och skogsvårdsföreningarna in besvär mot bl.a. skyddsbezeichnungarna i Nylandsplanen. Missnöje med Carunas nedgrävning av jordkabel förekom fortfarande. Allemansrätten väckte också en del diskussion. SLC Nyland framhöll att utnyttjande av allemansrätten för företagsverksamhet inte är acceptabelt utan avtal eller lov av markägaren. SLC:s styrelses beslut i slutet av året om personalnedskärningar på grund av ekonomiska skäl, som bland annat innebar uppsägning av SLC:s jurist väckte mycket diskussion och förundran bland medlemskåren. Behovet av juridisk bevakning av speciellt markägarnas rättsskydd har varit stort i Nyland.

SLC lanserade jordbrukets klimatvägkarta, som förbundet gav respons om under beredningen. Avsikten med jordbrukets klimatvägkarta är att skapa jordbrukssektorns syn på hur Finlands klimatneutralitetsmål kan främjas. I klimatvägkartan har man sammanställt genomförbara åtgärdshelheter för att minska på jordbrukets koldioxidutsläpp till 2035.

Skogsfrågor var allt mer på tapeten inom EU inte minst genom att det blev mycket fokus på klimatfrågor. SLC har aktivt via sina skogssakkunniga och förtroendevalda försökt påverka utformningen av EU:s skogspolitik samt skogens och skogsvårdens viktiga roll som kolsänka.

Problematiken med vitkindade gäss påtalades och önskades att SLC aktivt försöker driva på åtgärder. Principerna för avskjutningen av älgstammen och licensfördelningen bevakades inom det regionala viltrådet och via lokalavdelningarnas markägarrepresentanter i jaktvårdsföreningarnas styrelse. Viltcentralens målsättning för älgstammens täthet togs upp samt framhölls att det är viktigt att de licenser som beviljats utnyttjas tillräckligt effektivt. Påtalades att det fortfarande verkade finnas ett för stort antal hjortar på vissa områden, speciellt i västra Nyland. Förbundet var även representerat i den hjortarbetsgrupp för utarbetande av åtgärdsförslag på så kallade krisområden med allt för tät hjortstam som MTK tillsatt. Även den ökande vildsvinsstammen kräver uppföljning speciellt i östra Nyland. I västra Nyland väckte vargfrågan fortsättningsvis diskussion.

Förbundet medverkade i styrgrupper för olika vattenvårdsprojekt såsom John Nurminen stiftelsens projekt för gipsbehandling av åkrarna för Vanda ås avrinningsområde, WWF:s 4 K-projekt för Ingå å

och Sjundea å samt Raseborgs stads projekt för Raseborgs å. Förbundet och lokalavdelningar medverkade dessutom i styr- och projektgrupper för planering av åtgärder.

C. Sociala frågor

Inom ramen för LPA-samarbetsavtalet hölls olika aktiviteter för att befrämja LPA-tryggheten. SLC Nyland har verkat för utvecklandet av lantbrukarnas socialskydd inklusive avbytarenservice, samt för anslutningen till lantbrukarnas företagshälsovård. Betydelsen av ett fungerande avbytarensystem poängterades. Resultaten av den enkät producentförbunden i södra Finland gjorde hösten 2019 om avbytarenservice och utvecklingsåtgärder diskuterades på en av SLC Nyland initierad träff tillsammans med MTK-Uusimaa med Lovisa-enheten och samarbetsgruppen 17.1.2020. Med Salo-enheten hölls en motsvarande träff i slutet av november 2019. Producentförbundet deltog i diskussioner med LPA och gav utlåtande om planerna på att slå samman avbytarenheterna i Salo, Pyötis och Vemo samt Lovisa, Kouvola, Tavastehus och Sysmä.

SLC Nyland har varit representerat i det gemensamma utskottet för kompetens och välmående med MTK-förbunden. Inom SLC Nyland har socialpolitiska utskottet ansvarat för socialpolitiska frågor, med Karl-Erik Oljemark som sektoransvarig inom förbundet. Lokalavdelningarna hade egna aktiviteter i form av ”orka i arbetet”- (Tyky) verksamhet och kondiskurser. Dessa måste dock tidvis läggas på is på grund av coronapandemin. LPA-infomaterial ingick i ”Min Gård”-minnesstickan som delades ut till nya lantbrukare.

Ta hand om bonden-träff ordnades på distans i samarbete med LPA och vikten av att ta hand om sin hälsa och välmående lyftes fram på möten och i artiklar i Landsbygdens Folk, samt i medlemsbrev. LPA arrangerade Må bra dag för nyländska och åboländska lantbrukare den 22 oktober 2020 på Lohja Spa där ett tjugotal lantbrukare från Nyland deltog.

D. Kompetens (Information & konsumentupplysning)

Som grund för den interna och externa kommunikationen ligger organisationens kommunikationsstrategi. Ett medlemsbrev med bl.a. aktuellt inför odlingsäsongen sändes ut före lokalavdelningarnas vårmöten. I brevet ingick ordförandes hälsning och en kort tillbakablick på 2019. I brevet togs bland annat upp regeringsförhandlingarna, stödnivåerna för 2020, landskapsplanen, Viljatori.fi och beredningen av den nya programperioden. Information bifogades även till medlemsavgiftsfakturan. Elektroniska medlemsbrev sändes ut regelbundet och förbundet utnyttjade även aktivt Facebook och för ungdomarna Instagram, samt givetvis Landsbygdens Folk som informationskanal. Infomaterial från förbundet och samarbetspartners för nya jordbrukare sammanställdes på usb-sticka.

Information om marknads-, samt markägar- och planläggningsfrågor erbjöds medlemmarna. Det erbjöds även utbildning och info om stödfrågor via inspelningar och material på nätet. Man jobbade även aktivt för att det erbjuds yrkeskompetenshöjande utbildning på svenska. Förbundet samarbetade med utbildningsinstanserna inom verksamhetsområdet för att det skall erbjudas utbildning av hög kvalitet inom branschen även i framtiden.

För att stärka bilden av de finländska lantbrukarna som en kunnig, miljömedveten och viktig yrkeskår satsade man på en aktiv och positiv konsumentupplysning i samarbete med andra aktörer (bl.a. SLC:s kampanjer och poddar). Skolbesök kunde inte ordnas på grund av coronapandemin. Upplysning och information behövs i skolorna och för ungdomar. Få har idag kontakter och kunskap om jordbruksproduktion.

E. Ungdomsverksamhet

Ungdomsverksamheten ordnades även 2020 i tätt samarbete med MTK-Uusimaa och MTK- Häme. Under året sammanträdde SLC Nylands ungdoms- och PRutskott med Joel Rappe som ordförande fem gånger, varav ett möte på distans och ett möte tillsammans med vårt gemensamma ungdomsutskott med MTK-förbunden. Det gemensamma ungdomsutskottet sammanträdde tre gånger, varav ett möte på distans och ett möte tillsammans med vårt eget ungdoms- och PRutskott. Se närmare nedan under ”Utskotten”.

Projektet BOOSTI ansökte om fortsättning inom Nyland med nytt namn. Under året ordnades ett evenemang inom ramarna av BOOSTI Uusimaa-Nyland-projektet, ett samarbete MTK-Uusimaa och SLC Nyland. Se närmare nedan under ”Projektverksamhet”.

Inför lokalavdelningarnas vårmöten sammanställdes Min Gård 2020 info på ett USB-minne för nyblivna bönder i Nyland. Lantbrukare som tagit över gården under det senaste året fick en personlig inbjudan att delta i lokalavdelningens vårmöte och motta en egen usb-sticka med infomaterial för nya lantbrukare, samt en liten gåva. Infon delades ut till sammanlagt 17 företagare.

Förbundet har under året ordnat olika andra evenemang, bland annat After Word-träff, för sina unga medlemmar. Se nedan under ”Kampanjverksamhet, evenemang och kurser 2020”.

Utskotten

UNGDOMS- OCH PRUTSKOTTET

28.01.2020

- Aktuella frågor inom SLC och SLC Nyland.
- Franska unga bönders organisation hade en artikel om Rasmus Sahl och Joel Rappe.
- Oktoberfest planeringen i full gång med många förslag på möjliga besök.
- Satsa på att få ut info i låg-/högstadiet/yrkesskolor/gymnasier i huvudstadsregionen.
- Riktlinjer för årets program lades.

16.03.2020

- Briefingstillfälle med SLC, inför kaffe med Yle på distans
- Evenemang framöver med mer än 10 personer inhiberas p.g.a. coronan.
- Planer på att dra igång SLC_unga Instagram konto.

08.06.2020

- Möte på Tomtbacka.
- Förberedelserna för Novias nya läroplan som träder i kraft hösten 2021, SLC Nyland har kommenterat läroplanen.
- Carbon Action-projektet för Svenskfinland har dragit igång på våren. SLC är medfinansier i projektet och Rasmus Sahl är föreslagen som ungbonde i projektets arbetsgrupp.
- Möjlighet att delta på virtuellt kaffe på onsdagar klockan två antingen på finska som södra förbundens unga producenter ordnar eller på svenska som ÖSP ordnar.
- Planer på att hålla kvar en After Work om coronasituationen tillåter.

- Oktoberfesten avbokas och istället planeras en distansutbildning om sociala medier i samarbete med Nylandsbygd och Boosti.

14.10.2020

- Möte tillsammans med gemensamma ungdomsutskottet i Nurmijärvi.
- Ordna gemensamt program före möte för att lära känna varandra.
- Halva mötet hölls gemensamt, i slutet delades i två olika grupper för att diskutera egna aktuella ämnen.

03.12.2020

- Leo Klinge föreslås som ordförande 2021. Emmi Nurmi föreslås ta över Joel Rappes plats.
- Hälsningarna till minister Leppä från maasetunuoret och SLC unga. Viktigaste frågorna var att SLC unga och MTK maaseutunuoret vill höja hektargränsen för EU-stöd till unga jordbrukare från 90 till 150 ha.
- Julhälsningarna hängs upp längs vägar i Nyland, pressmeddelande till LF.
- Boosti planerar sitt följande evenemang som ordnas i början av 2021 på distans.

MILJÖ-, SKOGS- OCH MARKPOLITISKA UTSKOTTET

04.03.2020

- Förslaget till landskapsplan, Nylandsplanen 2050, diskuterades. Ansågs att de områden som inte visar sig uppfylla skyddsvärdena, och inte därmed möjliga att få ersättning för, borde falla bort ur planen. Om de blir kvar binder det markägaren vilket kan anses strida mot grundlagen. Principen borde testas i domstol. Beslöts att informera landskapsfullmäktige om problematiken.
- Påtalades att det är viktigt att lyfta fram att man inom jord- och skogsbruket hela tiden arbetar med och för naturen och naturens mångfald.
- Aktuella lagstiftningsfrågor behandlades, bl.a. förnyandet av naturvårdslagen, markanvändnings- och bygglagen, klimatlagen och ny lag om förfarandet vid ersättning av skador förorsakade av fridlysta arter.
- Miljöersättningsåtgärder utvärderades.
- Det prelimiära förslaget till vattenvårdsåtgärder i vattenförvaltningsplanen gick igenom.
- Uppdateringen av det regionala skogsprogrammet genomgicks och diskuterades.
- Ansågs att man bör sträva efter att få fortsatt minskning av målsättningen för älgstammen då dessa skall slås fast våren 2021.

SPANNMÅLSUTSKOTTET

12.03.2020

- Spannmålsutskottet sammanträdde på Cemagro i Lojo.
- Vd Juhani Muhonen presenterade kort företaget som är ett familjeföretag.
- Framhölls att konkurrens behövs på gödselmarknaden.
- Utskottet såg det som positivt att Cemagro är ett familjeföretag och en helinhemsk aktör på gödselmarknaden.
- Avenas nya kontraktstillägg för oljevaxter kritiserades för att vara otillräckligt.
- Föreslogs att Viljatori.fi kunde fungera som arbetsredskap för hur stora mängder man är beredd att göra exportkontrakt till en viss minimiprisnivå, t.ex. Avenas pris i Nådendal.
- Beslöts att göra ett uttalande till Landsbygdens Folk från mötet där odlarna uppmanas att följa med priserna och agera utgående från de slutsatser man kan dra. Utskottet förespråkar en utökad

odling av oljevaxter. Marknadsläget är sånt att man bör överväga mångsidig odling. Det är viktigt att man har kontrakt eller en klar adress för det man odlar.

29.09.2020

- Utskottet sammanträdde på distans. Konstaterades att det borde finnas en kontinuerlig export för att hålla uppe prisnivån. Framhölls vikten av att i små steg kontinuerligt utveckla exporten av spannmål i odlarregi.
- Togs upp eventuella risker för att det kan spridas nya ogräs till våra odlingar vid hanteringen av transit- eller importsäd. Behovet av riskhanteringsplan påtalades.
- Exportplaner och Spannmålstorget diskuterades med Jukka Peltola och Rikard Korkman.
- Beslöts att göra ett kort uttalande i Landsbygdens Folk om behovet av export och att delta i eventuell kommande export i odlarregi.

UTSKOTTET FÖR EKOLOGISK PRODUKTION

10.02.2020

- Aktuellt inom ekosektorn och stödpolitiken diskuterades.
- Nytt utlåtande om ekostöd 2020, enligt lagförslaget kan man ingå nya förbindelser och även ta med nya skiften.
- Definition på aktiv jordbrukare behövs, vad är en aktiv jordbrukare?
- Planerna för ekotankesmedjan 2020 genomgicks och diskuterades.

01.10.2020

- SLC:s ekoutsrott sammanträdde till gemensamt möte med förbundens ekoutsrott.
- Bland annat kommande ekoförordning diskuterades.

16.12.2020

- Utskottet sammanträdde på distans över Teams.
- Torbjörn Lönnfors meddelar att han kan avgå från utskottet. Nina Långgård meddelar intresse att komma med i utskottet.
- Planering av en tankesmedja 2021 digitalt inleds då fjolårets avbokades p.g.a. coronasituationen.

SOCIALPOLITISKA UTSKOTTET

07.03.2020

- Mötet hölls hos Nina Långstedt på Krämars i Ingå. På mötet genomgicks utskottets kommande verksamhet. Sommarresan planerades. Vidare presenterades aktuellt från LPA
- Pia Franzén presenterade aktuellt inom avbytarservicen.
- Ta hand om bonden -projektet och programmet till LPA:s Må bra dag på hösten presenterades.
- Belöts att arrangera en medlemsresa till Skördefesten på Åland i september.
- **07.12.2020** över Teams
- Monica Oljemark presenterade LPA:s verksamhet.
- Susann Rabb informerade om Ta hand om bonden -projektet.
- Pia Franzén presenterade det senaste inom avbytarverksamheten.

GEMENSAMMA UTSKOTT

Förbundet var även representerat i gemensamma utskott med i första hand MTK-Uusimaa, MTK-Häme, MTK-Kaakkois-Suomi, samt i vissa utskott dessutom övriga producentförbund i södra Finland. Förbundet representerades i dessa utskott i de flesta fall av två ledamöter varav den ena vanligen förbundets sektoransvariga (arbetsutskottets medlemmar).

Förbundet var även representerat i gemensamma utskott med i första hand MTK-Uusimaa, MTK-Häme, MTK-Kaakkois-Suomi, samt i vissa utskott dessutom övriga producentförbund i södra Finland. Förbundet representerades i dessa utskott i de flesta fall av två ledamöter varav den ena vanligen förbundets sektoransvariga (arbetsutskottets medlemmar).

- Åkerväxtutskottet för SLC Nyland, MTK-Häme, -Kaakkois-Suomi och -Uusimaa sammanträdde 30.1 i Hyvinge i samband med RuoKasvu-projektets export-seminarium och 10.11 på distans.
- Det gemensamma ungdomsutskottet med MTK-Häme och -Uusimaa sammanträdde 6.2 i Hyvinge, 14.10 i Nurmijärvi och 1.12 över Teams. Utskottet höll totalt åtta kortare kvällsmöten över Teams under året.
- Gemensamma utskottet för kompetens och välmående för SLC Nyland, MTK-Häme, -Kaakkois-Suomi och -Uusimaa sammanträdde i Asikkala 6.2 och 30.10 på distans.
- Det gemensamma ekoutskottet med MTK-förbunden sammanträdde 12.3 i Loppis samt 30.9, 6.11 och 8.12 över Teams.
- Gemensamma miljö- och markpolitiska utskottet med MTK-förbunden sammanträdde på distans 10.11.
- Södra förbundens mjölkutskott sammanträdde på distans 20.3 och 17.11.
- Gemensamma utskottet för näringspolitik och företagande med MTK-förbunden sammanträdde till distansmöte 11.12.
- Gemensamma skatteutskottet med MTK-förbunden sammanträdde på distans 11.12.

STADGEARBETSGRUPP

Förbundsstyrelsen beslöt 2019 att tillsätta en stadgearbetsgrupp bestående av Thomas Antas, Anders Rosengren och Bengt Nyman. Pia Franzén fungerade som sekreterare. Gruppen som sammanträdde under hösten till fem möten, varav fyra på distans, lade i slutet av året till arbetsutskottet fram ett förslag till nya stadgar och namnbyte från Nylands svenska producentförbund NSP rf till SLC Nyland rf.

FINANSRÅD

Ett finansråd tillsattes 2018, bestående av ordföranden och verksamhetsledaren samt Peter Österman och Tom Lemström med verksamhetsledare Bjarne Westerlund som sekreterare. Finansrådet agerar inom ramen för den av styrelsen fastställda placeringsstrategin.

Skrivelser, uttalanden, utlåtanden och uppvaktningar 2020

- Uttalande från styrelsemötet 24.1 där man bland annat lyfte fram behovet av förbättrad information om gödselmarknaden, genomskinlighet i prisbilden och Yaras argument att man inte prissätter till odlarna.
- Ställningstagande om LPA:s planer på utveckling av lokalenhetsstrukturen inom avbytareheterna gavs 30.1.

- Utlåtande gavs 20.3 om förslaget till Övervakningsprogram för Finlands havsförvaltningsplan 2020–2026, som utgör den andra delen av Finlands havsförvaltningsplan.
- Kommentarer till YH Novias förslag till ny läroplan lämnades in 1.6.
- Tillsammans med närmarksnätverket i Nyland gavs 1.6 utlåtande om preciseringarna i livsmedelsmarknadslagen som förbättrar producenternas ställning.
- Uttalande från styrelsemötet 2.6 om skyddsområden i landskapsplanen.
- Utlåtande om förslaget till generalplan för Vanda lämnas in gemensamt med SLC 5.6.
- Ledamöterna i Nylands landskapsfullmäktige tillsändes information och en vädjan med ändringsförslag om att ta bort förslagen om nya icke fastställda skyddsområden och järnvägsdepå i Bobäck-Mankby ur förslaget till landskapsplan, inför landskapsfullmäktiges möte 9.6.
- Utlåtande om Vanda generalplan lämnades gemensamt med SLC in till Vanda stad 12.6.
- Utlåtande om havsplan lämnades in till Egentliga Finlands NTM-central 17.6.
- Hälsningar i form av uttalandet från vårmötet 25.6 sändes till riksdagsledamöter och beslutsfattare.
- Utlåtande om ordnande av avbytar-service i Pöytis, Salo och Vemo lokala enheter gavs till LPA 19.8.
- Utlåtande om Nylands skogsprogram gavs gemensamt med SLC till Skogscentralen 28.8.
- Utlåtande om Nylands förbunds förslag till färdplan för ett klimatneutralt Nyland 2035 gavs gemensamt med SLC till Nylands förbund 4.9.
- Bioekonomisatsningar och fossilfria energilösningar samt regeringens åtgärder för att hjälpa HoReCa-sektorn togs upp i ett uttalande från arbetsutskottets möte 18.9. Då accisåterbäringen trappas ner behövs morötter för att övergå till fossilfri energi.
- Ett uttalande till LF gjordes från spannmålsutskottets distansmöte 29.9 gällande mottagningen av rysk transitspannmål i Lovisa under skördeperioden.
- Utlåtande om MTK:s och SLC:s vattenprogram lämnades till SLC 9.10.
- Besvär gällande nya skyddsområden i landskapsplanen lämnades tillsammans med MTK-Uusimaa och de nyländska skogsvårdsföreningarna in till Helsingfors förvaltningsdomstol 15.10.
- Uttalande från styrelsemötet 15.10 om att man lämnat in besvär om skyddsområden i landskapsplanen.
- Anmärkning om generalplanen för norra och mellersta Esbo gavs tillsammans med SLC till Esbo stad 20.10, där man bl.a. fortsättningsvis ifrågasätter den nya beteckningen öppet landskapsrum.
- Hälsningar i form av uttalandet från höstmötet 17.11 sändes till riksdagsledamöter och beslutsfattare.

Kampanjverksamhet, evenemang och kurser 2020

Bland annat dessa tillställningar ordnades under året, där förbundet var arrangör eller medverkade på något hörn eller via projektverksamheten:

- Djurstödfodag hölls inom ramen för #Nylandsbygd-projektet i Mäntsälä 14.1.
- Ekonomi- och skattekurs hölls inom ramen för #Nylandsbygd-projektet i Ekenäs 21.1 och i Borgå 23.1.
- Greppa Marknaden odlarträff hölls på Vanda Lantbruksmuseum 22.1.
- Värmötesserien inleddes i Ingå 2.3.
- En viltkväll för närmast markägarrepresentanterna i jaktvårdsföreningarnas styrelser hölls 3.3 på Vanda Lantbruksmuseum.
- Ungdoms- och PRutskottet bjöd in svenska YLE på kaffe i april, som avbokades på grund av coronarestriktionerna.

- Greppa Marknaden fältträffar hölls 10.6 och 24.6 i Snappertuna, 11.6 och 25.6 i Sjundeå samt 17.6 och 7.7 i Borgå. Teknikträff hölls 15.6 i Tenala och 23.6 i Lapträsk. Inom Greppa Marknaden-projektet hölls under hösten även några marknadsinfo som websändningar.
- After Work för unga hölls på Haltiala gård 3.7.
- EkoNu 3.0 fältträff hölls vid ekosortförsöken i Lovisa 14.8.
- Ta hand om bonden träff hölls som distansträff i samarbete med LPA för alla som jobbar med bönder i Nyland och Åboland 24.9.
- Lantmäteriverket ordnade info gällande ägoregleringar i Hommansbyområdet i Lovisa 28.9. Många odlare förhåller sig tyvärr rätt skeptiskt till ägoreglering.
- I samarbete med projekten Boosti Uusimaa-Nyland och Nylandsbygd ordnades somesessio 21.10 på distans över Teams.
- Carbon Action Svenskfinlands första webinarium hölls om markorganismer 28.10.
- Lantbrukets beredskapskurs (på finska) hölls som hybridtillfälle med deltagare i huvudsak på distans 11.11.
- Distansmöte om sammanslagning av avbytarservicen inom Salo, Pöytis och Vemo avbytarenheter ordnades av LPA för avbytarenheternas och kommunernas representanter samt producentförbunden 13.11.
- Distansmöte om sammanslagning av avbytarservicen inom Kouvola, Lovisa, Sysmä och Tavastehus avbytarenheter ordnades av LPA för avbytarenheternas och kommunernas representanter samt producentförbunden 16.11.
- Slutwebbinarium för John Nurminen stiftelsens gipsprojekt vid Vanda å hölls 1.12.

Projektverksamhet

SLC Nyland deltog aktivt i olika projekt som medlemmarna kan ha intresse och nytta av. Via aktiv projektverksamhet strävar man efter att utveckla landsbygden och de gröna näringarna. I några projekt deltar förbundet med en arbetsinsats via stödöverföringsavtal (BOOSTI, Farmers Grain Export, Greppa Marknaden) och i en del andra som samarbetspartner.

BOOSTI Uusimaa-Nyland

BOOSTI Uusimaa-Nyland är ett samarbetsprojekt mellan SLC Nyland och MTK-Uusimaa och finns till för att stöda de unga lantbruksföretagarna och förbättra förutsättningarna för att kunna vara verksamma på landsbygden. Målet med projektet är att ge unga landsbygdsföretagare stöd och verktyg till att utveckla det egna företaget. Genom projektet vill man lyfta fram nya företagsmöjligheter samt förbättra ungas möjlighet att starta upp företag. Evenemangen består av olika utbildningstillfällen, att lära sig nytt, nätverka och ha roligt tillsammans. En enkät har gjorts där ungdomarna kunde ge respons på vad man önskar för verksamhet. Projektet har även en fb-sida där man kan följa med aktuellt inom projektet.

Greppa Marknaden

Greppa Marknaden projektet fortsatte med bekanta teman som marknad och nya odlingsväxter, men nu även med fokus på applicering av ny teknik inom odling. Målet är att kunna presentera och diskutera marknadsläge samt försäljningsstrategi längs med säsongen. Dessutom ordnas fältvandringar där nya tekniska lösningar och odling av alternativa växter presenteras. Greppa Marknaden administreras av SLF och drivs i samarbete med SLC Nyland, NSL och SLC, med finansiering från NTM-centralen och stiftelsen Finlandssvenska jordfonden.

Farmers Grain Export

Farmers Grain Export (FGE) -projektet som administreras av SLC inleddes våren 2018 och fick förlängd finansiering från Livsmedelsverket samt SLC och MTK våren 2020 och tilläggsfinansiering från Finlands Svenska Jordägarförbunds stiftelse på hösten 2020. Inom FGE 2.0 projektet jobbar man för såväl exportfrämjande, skapandet av exportnätverk som för att sprida marknadskunnande bland odlarna. Elektroniska redskap i samband med export utvecklas inom projektet. Marknadsföring och information sker bland annat via nyhetsbrev. Inom projektet görs även en videoserie om odlarstyrd export och logistikkedjan för containerexport av ren havre och ekospannmål. FGE:s synligaste del, träffa exportören –tillfällena, har fört samman odlare och exportaktörer, samtidigt som man erbjudit intressant marknadsinformation. Ett antal odlartillfällen har ordnats, men en del planerade tillfällen blev inhiberade på grund av coronapandemin. Projektet har dessutom varit med på tillfällen ordnade av Greppa Marknaden -projektet, RuoKasvu, Sastavilja och SataFood. Presentationer och videomaterial från alla tillfällen hittas på <https://www.fge.fi/news>. FGE har gjort ett antal marknads- och logistikutredningar, som hittas på projektets webb-portal på adressen: <https://www.fge.fi/materiaali>. Inom FGE framkom under 2020 att exportavtal gällande havre är betydligt svårare att få till stånd än tidigare. För finländsk kvalitet kan man få ett kvalitetstillägg om 5-10 €/tn. Intresse finns även för finländska proteingrödor.

EkoNu 3.0

För att möta den växande efterfrågan på ekoprodukter strävade EkoNu 3.0 till att öka intresset för ekologisk produktion i Svenskfinland. I projektet ingick NSL:s ekoförsök i Östnyland, observationsskiften på gårdar och mentorsverksamhet. Micaela Ström var projektdragare i Nyland. Ekotankesmedja 2020 planerades hållas i Hyvinge på Knehtilä gård i början av april, men måste inhiberas. Sortförsök och ekomentorskap samt REKO-ringar har utvecklats inom EkoNu-projektet. Projektverksamheten finansieras av NTM-centralerna i Nyland och Österbotten samt Finlands Svenska Jordägarförbunds stiftelse.

Övriga projekt

Carbon Action Svenskfinland inledde sin verksamhet 2020 med stöd av SLC (BSAG/SLC). Förbundets representanter deltog i projektgruppen. Övrig projektverksamhet gällde bl.a. infoprojektet #Nylandsbygd (Hamk, Novia), Bioekonomi Västnyland (Novia), Pro Naturbruk (Novia), Matregion Nyland (Novia), Nylands matsektors utvecklingsprojekt (Laurea), Hymy II Uusimaa (ProAgria), FoodHub (SLF), Klimatsmart skogsbruk (Skogscentralen) och Ta hand om bonden (LPA). Flera vattenvårdsprojekt var även aktuella under året, bl.a. Raseborgs å, 4 K projektet för Ingå å och Sjundeå å samt gipsprojektet för Vanda å. Tilläggsuppgifter om projektverksamheten på www.nylandsbygd.fi.

Förbundets representanter deltog dessutom i olika utvecklings- och projektstyrgrupper, i NTM-centralens och landskapsförbundens olika samarbetsgrupper samt i ett antal webinarier, arbetsgrupper, möten etc. där medlemmarnas intressen bevakades.

Övrigt

Förbundet tog förutom i ovanstående frågor ställning och informerade om olika frågor i ytterligare ett antal ställningstaganden, kolumner och artiklar. Förbundet deltog även i ett antal uppvaktningar vid bemärkelsedagar och dylikt. Anders Wasström har av Republikens president beviljats Förtjänstkorset av Finlands Vita ros orden (FVR Fk).

Skatteservice

Skattebokföringen och skatterådgivningen har skötts av skattebokföringsföreningar och skatteutskott inom organisationen. Medlemmarna kan vända sig till sin lokalavdelning för närmare uppgifter om vilka personer som fungerar som skattebokförare.

Förbundskansliet och personal

Förbundskansliet har sedan början av november 2006 funnits inhyrt i SLC:s kansliutrymmen på Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors, telefon 09-601 588, e-post nsp@slc.fi.

Verksamhetsledare för förbundet fr.o.m. 1.11.1997 agronom Bjarne Westerlund (t.f. ombudsman från 2.1.1994). Kassaförvaltare och kanslist har från 4.2.1985 varit merkonom Gunilla Grönholm. Agrolog Pia Franzén har fungerat som deltids ungdomsombud på timbasis för SLC Nyland från 1.4.2019.

Förbundets ekonomi

Förbundets andel av erhållna medlemsavgifter täcker endast drygt 40 procent av förbundets kostnader. Kostnaderna i övrigt skall täckas av olika erhållna ersättningar samt inte minst av placeringsintäkter.

Förutom lokalavdelningarna och deras medlemmar är även flera av lantbrukets ekonomiska företag och sammanslutningar som verkar inom förbundets område är anslutna till förbundet som stödande medlemmar. Bokslutet för år 2020 uppvisar ett underskott om 39 335 euro och 16 cent. I bokslutet har sedan 2019 fondplaceringarna, i likhet med aktier och bostadsaktier även tidigare, värderats till sitt anskaffningsvärde.

Tack!

Förbundsstyrelsen vill slutligen uttala ett tack till alla medlemmar, lokalavdelningar, organisationer och företag för gott samarbete och visat förtroende under det gångna verksamhetsåret. I utvärderingen av verksamheten konstaterades att organisationen har fungerat bra trots utmanande förhållanden under rådande coronapandemi.

Helsingfors den 23 mars 2021

På förbundsstyrelsens vägnar

Thomas Antas

Bjarne Westerlund

MEDLEMSSTATISTIK 2020

	Aktiva gårdar	Stödande medl.	Pers.medl. aktiva	Pers.medl. stödande	Pers.medl. sammanl.	Ansluten areal åker ha	skog ha
Tenala-Bromarf	123	46	233	66	299	5 062,8	10 593,2
Raseborg	171	41	291	61	352	7 995,4	10 224,1
Ingå	125	32	227	49	276	6 063,3	7 752,5
Sjundeå	77	23	157	29	186	6 083,4	5 367,2
Kyrkslätt	60	15	110	29	139	2 838,5	3 339,2
Esbo	28	13	50	16	66	1 295,1	1 213,1
Helsinge	43	9	74	15	89	1 904,1	1 152,3
Sibbo	119	24	201	30	231	4 624,6	3 387,8
Borgå	197	37	354	65	419	6 453,4	8 102,6
Pernå	98	18	183	25	208	5 510,6	7 541,9
Liljendal	77	8	210	14	224	2 945,5	3 376,9
Mörskom	21	5	77	9	86	1 245,2	1 460,3
Lappträsk	86	13	182	21	203	4 085,1	5 230,2
Strömfors	26	3	61	4	65	1 165,6	2 500,6
Pyttis	15	0	25	0	25	478,8	1 363,0
	1266	287	2435	433	2868	57 751,3	72 604,9
Studeranden	0	8	0	8	8	0,0	0,0
Pers.medl.	0	10	0	10	10	149,3	1 124,0
	1266	305	2435	451	2886	57 900,6	73 728,9
						växthus m2	friland ha
Helsingforsnejd. trädgårdspr.avd.	17	7	24	7	31	39 622,0	30,7
	1283	312	2459	458	2917		